

MATEŘSKÁ ŠKOLA SENOŽATY, OKRES PELHŘIMOV
SENOŽATY 263, 394 56 SENOŽATY

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

"DO ŠKOLIČKY KAŽDÝ DEN S PÍSNÍČKOU A ÚSMĚVEM"

*doplňující celoroční projekt
na školní rok 2025/2026*

"KOUZELNÝ ROK SE
SKŘÍTKY A VÍLAMI"

Mateřská škola Senožaty, okres Pelhřimov
Senožaty 263, 394 56 Senožaty

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

"Do školičky každý den
s písničkou a úsměvem"

Zpracovala: Ivana Žáková

Platnost: od 1.9.2023

Účinnost: od 1.9.2023

Č. j.: 4/2023/S

Tento ŠVP ruší ŠVP č. 4/2022

Obsah ŠVP:

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika školy
 - 2.1 Historie mateřské školy
 - 2.2 Současnost mateřské školy
3. Podmínky předškolního vzdělávání
 - 3.1 Věcné podmínky
 - 3.2 Životospráva
 - 3.3 Psychosociální podmínky
 - 3.4 Organizace mateřské školy
 - 3.5 Řízení mateřské školy
 - 3.6 Personální a pedagogické zajištění
 - 3.7 Spoluúčast rodičů
 - 3.8 Spoluúčast s partnery
 - 3.9 Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami
 - 3.10 Vzdělávání dětí nadaných
 - 3.11 Vzdělávání dětí od 2 do 3 let
4. Charakteristika vzdělávacího programu
 - 4.1 Cíle mateřské školy
 - 4.2 Metody a formy vzdělávání
 - 4.3 Cíle předškolního vzdělávání – rámcové cíle
 - 4.4 Klíčové kompetence
5. Obsah předškolního vzdělávání
6. Integrované tematické bloky, oblasti
7. Doplnující vzdělávací bloky
8. Evaluace v mateřské škole
 - 8.1 Oblasti evaluace
 - 8.2 Hospitační činnost ředitelky školy
 - 8.3 Hodnocení třídního programu
 - 8.4 Techniky evaluace a hodnocení
 - 8.5 Plán evaluace
9. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka
10. Profesionalita a odpovědnost učitelky MŠ
11. Závěr

1. Identifikační údaje mateřské školy

Název školy Mateřská škola Senožaty, okres Pelhřimov

Sídlo školy Senožaty 263, 394 56 Senožaty

Vznik právního subjektu 1.1.2013

Zřizovatel Obec Senožaty

IČO 75000075

Telefonní číslo školy 565582146

Telefonní číslo jídelny 605498380

Kapacita školy 45 dětí

Počet tříd 2
Ježečci (mladší děti)
Krtečci (starší děti)

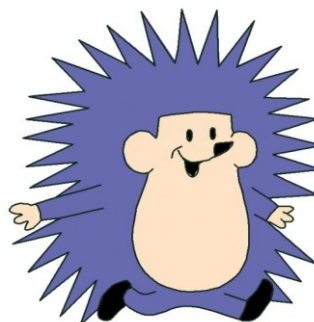
Typ školy celodenní

Provoz mateřské školy 6.00 – 16.00 hod.

E-mail skolka@ms-senozaty.cz

Webové stránky www.ms-senozaty.cz

Ředitelka Ivana Žáková (od 1. 9.2017)

2. Obecná charakteristika školy

2.1 Historie mateřské školy

Mateřská škola Senožaty je škola s dlouhodobou historií. První paměti původní mateřské školy spadají až k roku 1946, kdy byla zřízena výnosem Zemské školní rady v Praze ze dne 23.12.1946. Otevření školky bylo ke dni 10.3.1947 a umístěna byla ve staré škole v budově čp. 117. Tato školka působila do konce června 1951. V červenci 1951 byla mateřská škola uzavřena, neboť byly zapsány jenom 3 děti. Náhradou za mateřskou školu byl zřízen celoroční zemědělský útulek. Ke znovuotevření školky došlo v září 1957 a byla umístěna v budově základní školy. Ve stávající budově, kde byla jedna třída, ložnice, umývárna a samostatná kuchyň s jídelnou se mateřská škola nachází od listopadu 1966. Po úpravách a rozšíření vznikly dvě třídy a svůj provoz zahájily k 1. září 1976. Ve školním roce 1978/1979 se do mateřské školy zapsalo 70 dětí a z tohoto důvodu bylo otevřeno jeslové oddělení, které se nacházelo v budově MNV. Toto oddělení bylo v provozu do konce června 1983. Následující školní roky se provozovaly dvě třídy a vzhledem k narůstajícímu počtu dětí byla od září 1989 zprovozněna třetí třída, která se nacházela v dětském domově a fungovala do konce června 1992. Od této doby byly v provozu dvě třídy s celkovou kapacitou 40 dětí. V roce 2011 byla mateřská škola rozšířena o jednu místnost v základní škole. V létě proběhla rozsáhlá rekonstrukce hygienického zázemí a zároveň byla navýšena kapacita na 45 dětí. I když začátky mateřské školy byly těžké, potýkaly se především s finančními problémy a vyřešením prostorové existence, je dnešní mateřská škola na vysoké úrovni jak po stránce materiální, tak především po stránce poskytování prvního vzdělávání a celkového pohledu na svět.

2.2 Současnost mateřské školy

Naše mateřská škola je od 1.1.2003 samostatným právním subjektem, jejímž zřizovatelem je Obec Senožaty. Nachází se v prostorách budovy Dětského domova Senožaty, užívání těchto prostor je ošetřeno ve smlouvě uzavřené mezi dětským domovem a mateřskou školou. Mateřská škola se nachází v okrajové části obce v blízkosti polí a lesů. Je jednopodlažní a nepodsklepená. Má kapacitu 45 dětí. Jsou zde dvě třídy, sociální zařízení, šatna, ředitelna, sborovna, kuchyňka na výdej jídla a kabinety na učební pomůcky. Jedna místnost se nachází v základní škole a je využívána k pohybovým aktivitám dětí. Třídy jsou prostorné, světlé, vybavené novým nábytkem a novými hračkami, které odpovídají hygienickým normám. V prosinci 2014 bylo z bezpečnostních důvodů pořízeno elektronické otevírání vchodových dveří. To bylo vyměněno za modernější typ během celkové rekonstrukce elektroinstalace, která proběhla o hlavních prázdninách 2018. K mateřské škole patří zahrada v těsné blízkosti, která vytváří příjemný pocit zeleného zákoutí a poskytuje dětem dostatečný prostor jak ke slunění, tak k pobytu ve stínu stromů. V létě 2016 proběhla na zahradě revitalizace povrchu a kolem pískoviště byla položena měkká dopadová hmota z pryžových dlaždic. V roce 2021 byly na zahradu pořízeny nové celokovové herní prvky, které byly částečně (80%) hrazeny z dotace MAS Společnost pro rozvoj Humpolecka - Program rozvoje venkova. Během hlavních prázdnin 2022 dětský domov zajistil zhotovení nové fasády včetně zateplení na celé budově DD i MŠ. Mateřská škola má zaměření na rozvíjení estetické výchovy a vytváření základů k ochraně životního prostředí ve spojení s ekologickou výchovou. O děti se zde starají čtyři pedagogické pracovnice, jedna školní asistentka a dvě provozní pracovnice. V letech 2017 – 2021 jsme byli zapojeni do projektů OP VVV – Šablony I., II. a III. V roce 2023 jsme se zapojili do nového projektu OP JAK – Šablony I.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- budova MŠ je přízemní, je v dobrém technickém stavu, má dostatečně velké prostory a takové uspořádání, které vyhovuje skupinovým i individuálním činnostem dětí
- budova má dostatečně velká nová plastová okna, která umožňují dostatečné osvětlení všech prostor určených k přebývání dětí v MŠ
- podlahová plocha i vnitřní objem vzduchu odpovídá vyhlášce, kterou se stanoví hygienické požadavky na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých
- dětský nábytek je situován tak, aby k němu měly děti bezpečný a lehký přístup
- třídy jsou vybavené vyhovujícím nábytkem, kde má každé dítě svou zásuvku na ukládání svých výtvarných prací a pracovních listů – portfolio
- běžné hračky určené ke hrám jsou ukládány tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je půjčit a zároveň se vyznaly v jejich uložení, hračky určené k výchovné činnosti a sloužící jako učební pomůcky jsou ukládány mimo dosah dětí, děti si je však na požádání mohou půjčit
- hraček a doplňků máme ve školce dostatečné množství, odpovídá počtu dětí i jejich věku
- vybavení hračkami je průběžně obměňováno a doplňováno s ohledem na hygienickou, bezpečnou a estetickou stránku
- naše MŠ je dobře zásobována výtvarným materiálem a učebními pomůckami, které odpovídají věku dětí, mají vysokou kvalitu a široké využití
- děti se samy podílejí na úpravě a výzdobě tříd a šaten, dětské práce jsou dětem i rodičům přístupné
- ve třídě Krků i Ježků jsou elektronické varhany, v každé třídě je televize, hifi věž, videorekordér a DVD přehrávač
- třídy zároveň slouží jako ložnice, k odpolednímu odpočinku máme k dispozici lehká lehátka, která odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadná a bezpečná a také jsou estetického vzhledu, k jejich ukládání slouží speciálně zhotovené skříně
- sociální zázemí je po rozsáhlé rekonstrukci, má moderní vzhled a odpovídá všem hygienickým normám a kapacitě školy
- stravování probíhá ve třídách, ke stolování používají děti nerezové tácky, porcelánové hrnečky, misky, talíře a příbory, třídy jsou vybavené novými stoly a židličkami
- jídlo dovážíme v nerezových várnících, děti vedeme k samostatnosti při obsluhování
- v šatně má každé dítě k dispozici dva věšáky označené značkou, poličkou na ukládání náhradního oblečení a ve spodní části poličkou na ukládání bačkůrek
- na budovu MŠ bezprostředně navazuje zahrada, jejíž prostory jsou vybaveny tak, aby umožňovaly dětem rozmanité pohybové a další aktivity
- na zahradě je pískoviště, domeček (altán) se zahrádkou, dva domečky na ukládání hraček a zahradního nářadí, dvě pružinové houpačky, velká tabule na kreslení, lavičky, stoly, věžová sestava se skluzavkou, lanová lávka, lokomotiva s tunelem na prolézání, houpačka hnízdo a dva vyvýšené záhony
- v pískovišti je pravidelně vyměňován písek a před znečištěním je chráněn ochrannou sítí
- kolem pískoviště je položena měkká dopadová hmota z gumových dlaždic, kolem nových herních prvků je položena dopadová plocha z pryžové štěpky
- při volbě rostlin vysazovaných na školní zahradě zohledňujeme ochranu zdraví dětí a rozumové schopnosti, vysazené rostliny a travnaté plochy řádně udržujeme

3.2 Životospráva

- dětem je poskytována plnohodnotná, pestrá a vyvážená strava dle příslušných předpisů, kterou pro nás připravuje jídelna při základní škole
- skladbu jídelníčku vytváří vedoucí školní jídelny, která přihlíží k tomu, aby byla dodržena zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů
- jídelníček je k nahlédnutí v šatně dětí a rodiče k němu mohou kdykoliv vznést připomínky, které následně projednáme s vedoucí jídelny
- mezi jednotlivými podávanými pokrmy dodržujeme vhodné intervaly – časový odstup nesmí přesáhnout 3 hodiny
- svačiny i obědy dovážíme spojovací chodbou do naší kuchyňky, kde se jídlo připravuje na talíře a vydává
- dopolední svačina probíhá individuálně, děti si samy mezi 8.30 a 9.00 hodinou zvolí podle chuti, kdy se nasvačí, dodržují nastavená pravidla stolování, samy se obsluhují, nalévají si nápoj
- k uchování potravin je k dispozici lednička
- **děti nikdy nenutíme do jídla**, ale snažíme se, aby všechno alespoň ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování
- děti si mohou některé pokrmy samostatně nandat a řídit se pravidlem – co si nandám, to také sním – vedeme děti k tomu, aby si raději nandaly méně a podle chuti si přidaly
- při stolování dbáme na esteticky upravené prostředí
- učíme děti správnému stolování, starší děti jedí příborem, talíře si samy odnášají
- **PITNÝ REŽIM** – děti si během dne kdykoliv mohou nalít vodu do svého hrnečku a napít se, každé dítě má svůj plastový označený hrneček, po skončení provozu všechny hrnečky omývá školnice
- televizi a video pouštíme dětem jen výjimečně, a to na krátkou dobu pro dopolední výuku
- děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ
- k zajištění zdravého tělesného rozvoje zařazujeme pohybové aktivity během celého dne
- při příznivém počasí přenášíme většinu pohybových aktivit ven

- **vytápění** mateřské školy zajišťuje DD Senožaty
- v prostorách školy udržujeme teplotu vzduchu nejméně 20 až 22°C, teplota povrchu podlahy nesmí klesnout pod 19°C, na záchodech pod 18°C, v letních měsících je nejvyšší přípustná teplota 26 °C
- všechna okna máme opatřená žaluziemi, aby bylo možno regulovat pronikání slunečního záření okny místnosti
- v případě mimořádné situace a při poklesu teploty vzduchu ve třídách ve třech po sobě následujících dnech pod 19°C provoz MŠ přeručíme až do následné nápravy

- děti **otužujeme** sluncem, vodou, vzduchem – pravidelným pobytem venku, cvičením při otevřeném okně, omýváním rukou, obličeje, krku studenou vodou po odpoledním odpočinku
- v letních měsících otužujeme sprchováním na zahradě
- dbáme na to, aby děti nosily pokrývku hlavy a ochranné brýle
- dbáme na to, aby děti nebyly na slunci dlouho, střídáme slunění s pobytem ve stínu
- příležitostně navštívujeme s dětmi plavecký bazén

3.3 Psychosociální podmínky

- všichni zaměstnanci školy vytvářejí dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně, aby se do školky těšily
- všechny děti mají ve škole stejná práva, stejné možnosti i povinnosti, nikdo není znevýhodňován nebo zesměšňován
- osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí vyplývajících z řádu chování a norem, které jsou ve škole stanoveny
- péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech
- učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navozuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce
- postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí
- převažuje pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, pracovat samostatně, důvěřovat si
- v dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu
- společně s dětmi si na začátku školního roku vytvoříme pravidla společného soužití, která se snažíme dodržovat, učitelky jsou dětem vždy nejlepším příkladem
- děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídách vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi
- učitelky se dostatečně věnují vztahům ve třídách, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem, prosociálnost se vyznačuje pozitivním sociálním chováním, které vede k pomoci druhému člověku či lidem (prevence šikany)
- zahrnujeme zvýšenou individuální péči o děti ze znevýhodněného sociálně – kulturního prostředí
- nově příchozím dětem nabízíme **adaptační režim**, při kterém je nástup dětí uplatňován individuálně, dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí a situaci, rodiče mohou být s dítětem ve třídě dle potřeby, dobu zvykání se snažíme postupně prodlužovat
- po adaptačním režimu se děti scházejí do osmé hodiny ranní podle potřeb rodičů a po dohodě i během dopoledne (návštěva lékaře.....)

3.4 Organizace mateřské školy

- denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí
- do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní aktivity
- učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí a soukromí
- při vstupu do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim
- **poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený**
- děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru
- veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se do činností zapojovaly a pracovaly svým tempem
- jsou vytvořeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti
- je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí
- plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám dětí
- pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky
- denní režim se snažíme propojit každodenními rituály, které dětem usnadňují pobyt v mateřské škole – značkovník - spím x nespím, náladovník - jak se dnes cítím, kalendář, oslavy svátků a narozenin, narozeninovník - korálky podle počtu let, komunitní kruh
- nejsou překračovány stanovené počty ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno
- děti jsou do tříd rozdělovány podle věku
- třídy nepracují podle žádného specifického zaměření, pracují podle společného ŠVP
- **pobyt venku** uskutečňujeme na zahradě školy nebo formou vycházky, kromě zdravotně tělovýchovného záměru má i záměr výchovně vzdělávací

- snažíme se, aby děti měly dostatek volného pohybu, dodržujeme zásady bezpečnosti dětí, při vycházkách využíváme reflexní vestičky
- činnosti jsou přizpůsobovány stávající kvalitě ovzduší
- denní doba pobytu venku je zpravidla 2 hodiny dopoledne, odpoledne se řídí délkou pobytu dětí v zařízení, dobu pobytu venku lze upravit s ohledem na venkovní teploty
- důvodem pro zrušení pobytu venku mohou být mimořádně nepříznivé klimatické podmínky – mráz pod -10°C, prudký déšť, silný vítr, velké náledí, hustá mlha...) nebo smogová situace
- v denním programu je respektována **individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku** jednotlivých dětí
- po obědě se všechny děti položí na lehátko, vyslechnou pohádku nebo relaxační hudbu a odpočívají, po tomto společném odpočinku si každé dítě vstává podle vlastní individuální potřeby
- dítě, které vstává brzy, dodržuje předem určená pravidla, chová se tiše a vybírá si klidnou činnost, aby nerušilo potřebu odpočinku ostatních dětí
- **základní informace o organizaci, provozu MŠ a zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou uvedeny ve školním řádu**

Přijímání dětí

- děti jsou do MŠ přijímány podle platné legislativy
- děti jsou do MŠ přijímány podle kritérií, která stanoví ředitelka před zápisem, který se koná v období od 2.5. do 16.5., o přesném termínu zápisu je veřejnost s dostatečným předstihem informována prostřednictvím SMS zpráv, Senožatských novin nebo webových stránek školy
- přednostně jsou přijímány děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné a mají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu
- do výše kapacity přijímáme i děti dvouleté, o jejich přijetí rozhodne ředitelka
- **podmínky přijímání dětí jsou podrobně zpracovány ve školním řádu**

Režim dne

- děti mají zajištěn **pravidelný denní rytmus a řád**, který je ale zároveň dostatečně **flexibilní**, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci
- v zájmu duševní hygieny dětí střídáme řízené činnosti s činnostmi spontánními, **poměr spontánních a řízených činností je vyvážený**
- organizační režim dne:

6.00 – 8.00	příchod dětí do MŠ, předávání dětí učitelkám, volně spontánní zájmové aktivity
8.00 – 9.00	volně spontánní aktivity, pohybové aktivity, osobní hygiena, dopolední svačina
9.00 – 9.30	volné činnosti a aktivity dětí řízené učitelkami zaměřené především na hry a zájmovou činnost, řízené aktivity
9.30 – 12.30	osobní hygiena, příprava na pobyt venku, pobyt dětí venku, případně náhradní činnost, oběd, osobní hygiena dětí, příprava na odpolední odpočinek
12.30 – 14.00	odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí
14.00 – 14.30	oblékání, odpolední svačina, osobní hygiena
14.30 – 16.00	volné činnosti a aktivity dětí řízené učitelkou zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě MŠ

3.5 Řízení mateřské školy

- **povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny v pracovních náplních, v organizačním řádu školy ve školním řádu a v dalších vnitřních předpisech**
- je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř školy, tak i navenek
- ředitelka zajišťuje běžný chod mateřské školy vzhledem ke zřizovateli, zaměstnancům i ostatním partnerům
- ředitelka vytváří v mateřské škole ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor
- průběh vzdělávání, hodnocení, chod školy se hodnotí na pedagogických a provozních radách
- ředitelka podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu
- ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci
- pedagogický sbor pracuje jako tým a zve ke spolupráci rodiče
- plánování další práce se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu
- ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy týmu
- ředitelka rozumně hodnotí práci všech zaměstnanců školy na základě objektivních kritérií a provádí kontrolní orientační vstupy
- mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou, dětským domovem, SPC Jihlava, PPP Pelhřimov, s jinými mateřskými školami, s místními soukromými podnikateli a organizacemi (poskytování sponzorských darů, exkurzí apod.)

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- všechny učitelky, které pracují v mateřské škole, mají předepsanou odbornou kvalifikaci
- v naší mateřské škole pracují 4 učitelky, 1 školní asistentka a 2 provozní pracovnice, agendu zabezpečující mzdy a účetnictví mateřské školy provádí pracovnice na dohodu o provedení práce
- všechny učitelky (včetně ředitelky) mají zájem o svůj další profesní růst a soustavně se sebevzdělávají – odborné semináře, samostudium odborných časopisů a knih z pedagogické knihovny, internet
- ředitelka podporuje profesní růst všech učitelek a vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání (Plán vzdělávání pedagogických pracovníků - PVPP)
- služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče dětí
- je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů
- všichni zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem
- specializované služby, jako je logopedie, rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky
- kontrolní a hospitační činnost je prováděna podle plánu hospitací, každodenním kontaktem s dětmi a učitelkami, většinou formou orientačních vstupů, kontrola provozních pracovníků probíhá spíše neformálním způsobem při každodenním osobním kontaktu
- **práva, povinnosti a pracovní náplně všech pracovníků jsou uvedeny ve školním řádu a dalších vnitřních předpisech**

3.7 Spoluúčast rodičů

- ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění a respekt
- naše mateřská škola spolupracuje s rodiči s cílem rozvíjet aktivity a organizovat činnosti ve prospěch dětí a vzájemného výchovného působení rodiny a školy
- nabízíme rodičům individuální pohovory na základě pravidelně vedené diagnostiky, s každým zájemcem v klidném prostředí pohovoříme o jeho dítěti
- rodiče se domlouvají s učitelkami tříd na společném postupu při výchově a vzdělávání jeho dítěte
- podle přání rodičů můžeme zprostředkovat setkání se speciálními odborníky ohledně zjištění školní zralosti
- rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů (besídky, divadla, výlety, dětské dny, karneval, informativní schůzky, besedy s odborníky...)
- rodiče mohou dle svého zájmu vstupovat do tříd
- rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje – nástěnky v MŠ, webové stránky
- projeví-li rodiče přání, mohou se spolupodílet na plánování programu MŠ, mohou vznášet připomínky, navrhnout další činnosti
- své kladné i záporné připomínky k celkové činnosti školy mohou rodiče vyjádřit v anonymní anketě pro rodiče
- zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech, s rodiči jednájí taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi
- zaměstnanci nezasahují do života a soukromí rodiny, varují se přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad
- **práva a povinnosti zákonných zástupců jsou uvedeny ve školním řádu**

3.8 Spoluúčast s partnery

- spolupráce se zřizovatelem – MŠ přispívá k vysoké úrovni kulturní činnosti v obci – besídky, vystoupení na vítání občánků, zapojování učitelek do akcí pořádaných Spolkem Senohrátky
- spolupráce se Základní školou Senožaty – kulturní programy, zapojování do společných projektů, návštěva v 1. třídě, společné vytváření podmínek pro plynulý přestup z MŠ do ZŠ, miniškoličky, čtení osmáků v MŠ, dopoledne pro předškoláky v ZŠ organizované žáky 8. třídy, zajištění mikulášské besídky žáky 9. třídy, beseda s žáky ze včelařského kroužku ...
- spolupráce se Sborem dobrovolných hasičů – exkurze, ukázka vybavení....
- spolupráce s SPC Jihlava a PPP Pelhřimov – projednávání IVP pro děti s podpůrnými opatřeními, řešení problémových chování dětí, odkladů povinné školní docházky
- spolupráce s logopedkou - několikrát za rok navštíví MŠ a provede logopedické vyšetření u dětí
- spolupráce s dětským domovem – besídky, návštěvy v bytech kamarádů z DD
- spolupráce se soukromými podnikateli – Senagro, truhlářství Pohan, Flop p. Štecher – sponzorské dary, exkurze
- spolupráce s jinými mateřskými školami – společné projekty hrazené, sdílení zkušeností (Budíkov, Kejžlice, Želiv, Jiřice, Ymca Praha)

3.9 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (podle §16 školského zákona).

Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami má právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou. Při vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními se snažíme vytvářet potřebné podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti. Při plánování vzdělávání těchto dětí mají všichni učitelky na zřeteli, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem a metod vzdělávání
- uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči podílejí
- realizaci všech podpůrných opatření při vzdělávání
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- úzkou spoluprací se zákonnými zástupci dítěte, školským poradenským zařízením, v případě potřeby spoluprací s odborníky mimo oblast školství
- snížení počtu ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatřeními

Základní podmínky pro integraci dětí v MŠ jsou:

- na straně dětí – schopnost docházky do dětského kolektivu a nezraňujícího pobytu v MŠ
- na straně rodiny – aktivní spolupráce s vedením MŠ a učitelkami, dodávání podkladů od SPC, PPP, lékaře apod.
- na straně školy – vyhovující prostory a prostředí školy, schopnost pedagogů vést integrované dítě, odpovídající personální zajištění – např. asistent pedagoga
- na straně vnějších pracovníků (SPC, PPP, lékař...) - poskytování informací a metodiky práce, spolupráce při vytváření IVP pro dítě, kontroly, případné zapůjčení pomůcek

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů. Podpůrná opatření **prvního stupně** uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě **plánu pedagogické podpory (PLPP)** a podpůrná opatření **druhého až pátého stupně** lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ, na základě kterého škola vypracovává **individuální vzdělávací plán (IVP)**.

Pravidla a průběh tvorby, realizace podpůrných opatření II. - V. stupně v souladu s § 16 školského zákona stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Z minulých let máme zkušenosti s vedením dětí s podpůrnými opatřeními, byly to vždy děti z DD, pro které byl na základě doporučení PPP vypracován IVP, podle kterého s dětmi učitelky ve třídě individuálně pracovaly a průběžně vyhodnocovaly. Zatím jsme nikdy nežádali o asistenta pedagoga.

Vyhodnocování PLPP a IVP

Vyhodnocování PLPP a IVP si škola stanoví ke konkrétnímu dítěti stejně jako zaměření předmětů speciálně pedagogické péče.

3.10 Vzdělávání dětí nadaných

Snažíme se, aby školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, byly dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popřípadě doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností by měla být zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíři obvyklé vzdělávací nabídky.

Pokud pozorováním dospějeme k tomu, že je dítě v nějaké oblasti nadané či talentované tak:

- se mu snažíme cíleně nabízet náročnější stimulace pro rozvoj v talentové oblasti, poskytujeme mu možnost seberealizace, dáváme mu prostor k uplatnění
- informujeme o jeho schopnostech rodiče a získáváme je k optimální podpoře a dalšímu vzdělávání tak, aby rozvoj dítěte nebyl brzděn

Mateřská škola je povinná zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

3.11 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší MŠ vzděláváme i děti dvouleté. Všechny učitelky si uvědomují specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte, rozdíly jsou individuální. Pro dítě v tomto věku je to většinou první sociální zkušenost mimo rodinu. Dítě si vymezuje vlastní prostor, přijímá nové hranice, nové role a učitelka se mu musí stát jistou oporou a vzorem. Máme pro tyto děti vytvořené podmínky, které reagují na vývojové a individuální potřeby, zájmy a možnosti dětí. Děti mají pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištěný pocit bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí, více individuální péče a srozumitelná pravidla. Základní činností těchto dětí je hra, proto je této činnosti vymezeno nejvíce času.

Další podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- V prvních dnech a týdnech docházení do mateřské školy se staráme především o jejich adaptaci na nové prostředí a pomáháme jim navazovat první vztahy s vrstevníky.
- Děti nezatěžujeme náročnými úkoly, ale dáváme jim čas na prohlédnutí třídy, hraček, zahrady, seznámení se s učitelkami a denním programem, postupně jsou děti, a to podle jejich individuálních možností, zapojovány do vzdělávacích činností, které rozvíjí jejich fyzické, psychické a sociální schopnosti. Děti mají dostatek prostoru pro volný pohyb.
- Hraček pro tyto děti máme dostatečné množství, ale přesto se budeme snažit zajistit další. Všechny hračky jsou bezpečné a odpovídají hygienickým normám. Pro používání a ukládání hraček máme nastavená jasná pravidla. Protože ve třídě Ježků jsou vzdělávané děti od 2 do 4 let, jsou tomu uzpůsobeny skříňky na ukládání hraček a pomůcek. Hračky pro starší děti jsou uloženy v horních poličkách, pro děti dvouleté v poličkách nižších nebo uzavíratelných skříňkách.
- O děti se zde starají během dopoledne vždy dvě pracovnice – učitelka a školní asistentka.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách nebo individuálně podle potřeby dětí.
- Mateřská škola má dostatečně vybavené hygienické zázemí, v šatně mají děti dostatečný prostor na ukládání náhradních věcí

Viz. příloha – Informační materiál ke vzdělávání dětí od 2 do 3 let v MŠ vydaného MŠMT

4. Charakteristika vzdělávacího programu

Mateřská škola zajišťuje předškolní vzdělávání s celodenní péčí v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů a související legislativou. Hlavní podmínky, požadavky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku vymezuje **Rámcový program pro předškolní vzdělávání**, který je východiskem pro tvorbu školního vzdělávacího programu. **Náš školní vzdělávací program (ŠVP)** má název

„Do školičky každý den s písničkou a úsměvem“

Je to otevřený pracovní materiál, který se může aktuálně měnit. Celým rokem děti doprovázejí **postavičky krtka Tlapičky a ježka Bodlinky**, kteří jim připravují zajímavé činnosti, nápady a aktivity.

Úkolem předškolního vzdělávání je doplňovat a podporovat rodinnou výchovu a pomáhat dítěti zajistit prostředí s dostatkem podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.

Každodenní činnosti jsou realizovány se zřetelem na požadavky dětí, formulovány ve třech hlavních cílech s ohledem na to, že každé dítě se vyvíjí jinak, má jiné schopnosti a předpoklady. Proto každé z nich opustí mateřskou školu s jiným rozsahem dovedností, schopností a vědomostí.

Hlavní cíle ŠVP

- rozvoj dítěte a jeho schopnosti učení
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako osobnost, působící na své okolí

Naším mottem je:

**„ Žij vyrovnaně – trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj
a kreslí a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.“**

(Robert Fulghum)

Záměrem našeho ŠVP je poskytovat dětem všeobecné informace a přehled o světě, ve kterém žijí. Vytváří pro ně příležitost vlastní seberealizace, získávat dovednosti a vědomosti v souladu s věkovými a vývojovými vlastnostmi a možnostmi. Vychází z poznání nejbližšího okolí až po poznávání světa, života národů za hranicemi, přírodních jevů, technických zajímavostí, mezilidských vztahů, tradic, prioritních životních hodnot a dalších. Jeho smyslem je dosáhnout u dítěte na konci předškolního období přiměřenou psychickou, fyzickou i sociální zralost a základy k tomu, aby se mohlo aktivně vyrovnávat s přirozenou životní realitou, v níž vyrůstá a bude vyrůstat.

Chceme, aby se děti naučily milovat a ctít lidi a život ve všech jeho podobách, poznávat a chránit kulturní bohatství a přírodu. Položit základy k celoživotnímu vzdělávání a rozvoji osobnosti. V příjemném a stimulačním prostředí zprostředkovat dětem zkušenosti, které jsou důležité pro jejich osobní rozvoj. Záměrem našeho výchovného působení je vytvořit spolu s dětmi klidnou a pohodovou atmosféru, příjemné a radostné prostředí zajišťující dítěti jistotu, důvěru v učitelku, přiměřenou nabídku aktivit, možnost svobodné volby dětí. Všechny činnosti jsou organizovány tak, aby děti podněcovaly k vlastní aktivitě a experimentování.

Hodnoty v naší společnosti se mění a mění se i výchova v rodině. Více se do popředí dostává agresivita a sobectví. Jsou preferovány hodnoty materiální před duchovními. V těchto oblastech chceme děti vést k přemýšlení, co jsou a co nejsou správné mravní a etické hodnoty, jaké mohou být dopady. V tomto ohledu klademe důraz na dostatečnou a smysluplnou komunikaci mezi dětmi i dospělými, nezesměšňování názoru druhých, respektování odlišností, prevenci případné šikany či jejích náznaků, k toleranci, ohleduplnosti, zdvořilosti. Chceme děti naučit vyslovovat své názory, projevat své city, dávat najevo úžas a radost. Nebát se požádat o pomoc, vědět o svých dobrých vlastnostech, krotit ty špatné a posilovat sebedůvěru. Vést děti k tomu, aby se uměly radovat ze zvládnutých úkolů, uměly poradit druhému.

4.1 Cíle mateřské školy

- rozvinout pohled na náš svět a naučit děti vnášet do života své dovednosti a schopnosti
- uspokojovat denní potřeby dětí jak psychických, tak fyzických, poskytovat jim dostatek prostoru pro hru, sladit potřebu svobody a řádu
- rozvíjet aktivitu vztahující se k ochraně životního prostředí a přírody
- mít odpovědnost za své vlastní chování ve vztahu k sobě i k ostatním lidem, k přírodě a ke světu
- rozvíjet schopnost dítěte přizpůsobovat se, reagovat na změny, přemýšlet, rozhodnout se, spolupracovat
- vytvořit bezpečné a spokojené prostředí, posilovat sebedůvěru a rozvíjet kamarádské vztahy
- podněcovat aktivitu a tvořivost dětí, umožňovat jim objevit a vyzkoušet vlastní cestou
- aktivně se podílet na vytváření společných pravidel a podílet se na dění v mateřské škole

4.2 Metody a formy vzdělávání

- vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou
- **důraz klademe na vyváženost spontánních a řízených aktivit**
- **hra** – hlavní a nejdůležitější vzdělávací prostředek, při hře se rozvíjejí všechny schopnosti dětí, při hře se dítě učí, získává zkušenosti, rozvíjí svou představivost a fantazii
- **prožitkové učení** – děti se učí především svou vlastní prožitou zkušeností, proto jsou vzdělávací činnosti založeny na přímých zážitcích a zkušenostech dětí
- **spontánní sociální učení** – je založené na principu přirozené nápodoby, všichni zaměstnanci se snaží poskytovat dětem takové vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné
- **záměrné spontánní učení** – aktivní učení dítěte, které je založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, učitelkou přímo či nepřímo namotivované – v menších skupinách či individuálně
- **motivace** – vhodnou a hravou motivací navodí učitelka zájem dětí, mohou se využít písničky, básničky, pohádky, maňásci apod.
- **integrováný přístup** – vzdělávání probíhá na základě integrovaných bloků, které nabízejí dětem vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a dítě tak nezískává pouze izolované poznatky či jednotlivé dovednosti, získaná zkušenost je komplexnější a stává se pro dítě lépe pochopitelnou a prakticky využitelnou, usilujeme o to, aby se jednotlivé vzdělávací okruhy vzájemně prolínaly
- **ranní kruh** – společné setkávání, posezení na koberci, kdy se děti učí sdělovat své zážitky ostatním, naslouchat jeden druhému, rozvíjejí se zde vzájemné vztahy mezi dětmi
- **aktivní účast dítěte** – chceme, aby učitelka byla průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním a ne tím, kdo dítě pouze „úkoluje“ a kontroluje, aby probouzela v dítěti zájem dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat, aby děti podněcovala k aktivnímu způsobu života při zachování jejich vlastního tempa, respektovala věkové a individuální potřeby dítěte

4.3 Cíle předškolního vzdělávání

Rámcové cíle

Naším záměrem je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností schopnou zvládat takové nároky života, které jsou na ně kladeny.

Při vzdělávání sledujeme tyto **rámcové cíle**:

- ***rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání***

- podporovat tělesný rozvoj a zdraví dítěte, jeho osobní spokojenost a svobodu
- systematicky rozvíjet řeč dítěte, cvičit schopnosti a dovednosti, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení
- podněcovat zájem o aktivní poznávání věcí a jevů kolem nás
- rozvíjet schopnosti přemýšlet a rozhodovat se
- utvářet povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi nimi, chápat je, tolerovat a vyrovnat se s nimi

- ***osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost***

- poskytovat možnosti poznávat hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými, péče o druhé a ohled na jiné
- předávat kulturní dědictví v rozsahu dětských schopností a možností
- rozvíjet schopnost komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích
- vést děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížení

- ***získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí***

- rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb
- vytvářet příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry
- vést dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé)
- vést děti k poznání, že mohou svou životní situaci ovlivňovat, že mohou jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá

4.4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence jsou souborem činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů, souborem předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, kterých by dítě na konci předškolního období mělo dosáhnout. Všechny děti k těmto kompetencím nemusí v rámci individuálních možností dospět. Soubor těchto kompetencí slouží k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření.

Předpokládá se, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné tyto klíčové kompetence:

kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při to jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, chce porozumět všemu, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění

kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělání

- si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty, využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli) a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou může situaci ovlivnit
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

kompetence komunikativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a smysluplný dialog
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými...)
- se domlouvá gesty a slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou

- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně jí používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon...)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jimi učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

kompetence sociální a personální *dítě ukončující předškolní vzdělávání*

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společného styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- se spolupodílí na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim
- se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

kompetence činnostní a občanské *dítě ukončující předškolní vzdělávání*

- se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl po povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých, zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

5. Obsah předškolního vzdělávání

Obsah předškolního vzdělávání představuje **hlavní prostředek vzdělávání dítěte** v mateřské škole. Slouží k naplňování vzdělávacích záměrů a dosahování vzdělávacích cílů. Vzdělávací obsah je podle RVP PV **členěn do pěti vzdělávacích oblastí**, z jejichž obsahu vycházíme při tvorbě samostatných tematických celků.

Oblasti předškolního vzdělávání

Dítě a jeho tělo	- oblast biologická
Dítě a jeho psychika	- oblast psychologická
Dítě a ten druhý	- oblast interpersonální
Dítě a společnost	- oblast sociálně – kulturní
Dítě a svět	- oblast environmentální

Dítě a jeho tělo

*Záměrem vzdělávacího úsilí v **oblasti biologické** je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.*

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka...), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

*Záměrem vzdělávání v **oblasti psychologické** je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči, jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebnahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je k dalšímu rozvoji, poznávání a učení.*

Tato oblast zahrnuje tři podoblasti

Jazyk a řeč

*Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie
Sebepojetí, city a vůle*

Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunitních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojování si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logickému (pojmenovanému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojování si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

Záměrem vzdělávání v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty a podílet se na utváření společenské pohody.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

Záměrem vzdělávání v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (co učitel u dítěte podporuje)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

6. Integrované tematické bloky

Vzdělávací obsah představuje hlavní prostředek výchovy a vzdělávání. Jedná se o konkrétní nabídku uspořádanou do šesti **integrovaných bloků** s volnými tématy.

Integrované bloky jsou pro obě třídy doporučující, jsou zpravidla stylizované do týdenních plánů, není povinností realizovat všechna navržená témata, lze je doplňovat, měnit, obměňovat. Do TVP mohou rodiče na požádání nahlédnout a diskutovat s učitelkou o jeho obsahu nebo navrhnout jiné náměty.

Integrované bloky nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Obsah bloků vychází ze života dětí, je uspořádán v přirozeném cyklu ročních období. Jedná se o vnitřně propojený celek, který zahrnuje všechny oblasti vzdělávání. Umožňuje dětem získávat potřebné dovednosti, užitečné poznatky, poznávat žádané hodnoty a získávat samostatné postoje. Integrované bloky jsou pro obě třídy stejné. **ŠVP může být doplněn o celoroční téma**, které se může měnit a bude se prolínat všemi oblastmi vzdělávání. ŠVP je také rozšířen o oblasti zaměřené na environmentální, předčtenářskou, předmatematickou a polytechnickou gramotnost, na systematickou přípravu dětí na vstup do 1. třídy. Realizace cílů se uskutečňuje prostřednictvím konkrétních aktivit, které jsou součástí **třídních vzdělávacích plánů**. V těchto jsou pak zohledněna specifika každé jednotlivé třídy, a to s ohledem na věk, potřeby a vývojové zvláštnosti dětí. Konkrétní očekávané výstupy jsou výsledkem naplnění vzdělávacích cílů, které směřují ke konci předškolního vzdělávání k základům a rozvoji **klíčových kompetencí**:

1. k učení
2. k řešení problémů
3. komunikativní
4. sociální a personální
5. činnostní a občanské

Do školičky každý den s písničkou a úsměvem

Tematické bloky

Do školičky bez slzičky

Podzim klepe na dveře ve strakaté zástěře

Vánoce, Vánoce přicházejí po roce

Zima, zima, zimička, hází bílá peříčka

Ententýky, tralala, pojedeme do jara

Léto, léto, cos nám přineslo

Do školičky bez slzičky

Charakteristika bloku

Vhodnou organizací a laskavým přijetím za pomoci kolektivu usnadňujeme nově přichozím dětem vstup do MŠ. Děti se přizpůsobují režimu dne, získávají pocit pohody a sounáležitosti ve skupině, poznávají nové prostředí, seznamují se se jmény kamarádů, učitelek a dalších zaměstnanců. Seznamují se se svými značkami. Posilují prosociální chování k ostatním dětem i dospělým, rozšiřují poznatky a znalosti o správném chování, společně si stanoví pravidla chování v kolektivu, snaží se je upevňovat a dodržovat. Rovněž si upevňují hygienické a sebeobslužné návyky. Klademe důraz na pozvolnou adaptaci nejmenších dětí.

Navržená podtémata:

Já a moji kamarádi
Hurá do školky

Klubíčko přátelství
Moje školka

Slušné chování s Justýnou
Vyplováme za dobrodružstvím

Dílčí vzdělávací cíle:

- **osvojování si věku přiměřených praktických dovedností, rozvoj pohybových dovedností, vytváření zdravých životních návyků a postojů**
- **rozvíjení řečové schopnosti a jazykové dovednosti, posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, radost z objevování...), získání relativně citové samostatnosti, rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky**
- **seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému, osvojování elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem, podporovat dětská přátelství**
- **seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije, rozvoj schopnosti žít ve společnosti ostatních lidí – ke třídě, k rodině, k ostatním dětem**
- **seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu, začleňovat se s ostatními do her, sdílet prožitky s ostatními**

Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým
- interaktivní hry, hudebně pohybové hry, zavedení rituálů – oslavy narozenin dětí, ranní komunitní kruhy
- praktické seznámení s prostředím MŠ a okolí
- seznamování dětí s hračkami, pomůckami, jejich uložením
- aktivity podporující sbližování dětí a uvědomování si vztahů mezi lidmi
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- hry a činnosti vedoucí dítě k ohleduplnosti k druhému, rozdělit se s ním, půjčit hračku, pomoci mu....
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí MŠ
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu

Očekávané výstupy

Vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy, navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství, projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým. Vážít si jejich práce i úsilí. Být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu. Chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat. Navazovat kontakty s dospělým, aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému). Pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník). Samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy. Samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, používat ubrousek. Postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky. Udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce. Umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci. Dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti.

Podzim klepe na dveře ve strakaté zástěře

Charakteristika bloku

Děti se seznamují s charakteristickými znaky a tradicemi podzimu. Pozorují a správně určují barvy v podzimní přírodě, seznamují se s některými stromy, podzimními plody a lesními zvířaty. Poznávají a pojmenovávají některé druhy ovoce a zeleniny, které dozrávají na podzim. Rozvíjejí fantazii využíváním přírodnin při výtvarných a pracovních činnostech. Upevňují si správné chování v přírodě, udržují čistotu při pobytu v tomto prostředí. Uvědomují si, že člověk může svou činností toto prostředí chránit, ale také ničit. Zaměřujeme se na vnímání rozmanitosti počasí.

Navržená podtémata:

Není drak, jako drak

Podzimníček na poli a v lese

Chraňme si své zdraví

Malíř podzim maluje

Jak se mění počasí

Povídání s Vitáminkem

Z čeho vaří námořníci

Jak se stromy strakatily

Přes silnici za ruku

Dílčí vzdělávací cíle

- **rozvoj fyzické a psychické zdatnosti, osvojení si věku přiměřených praktických dovedností, uvědomění si vlastního těla**
- **rozvoj verbální formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické), rozvoj tvořivosti – tvořivé myšlení, řešení problémů, rozvoj smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně – logického, rozvoj paměti, představivosti, fantazie, poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě- uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti**
- **rozvoj sociální citlivosti, rozvoj schopností a dovedností důležitých pro navazování vztahů dítěte k druhým lidem, posilování prosociálních vztahů k druhému**
- **rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí – spolupracovat, spolupodílet se, vytvoření základů estetického vztahu ke světu**
- **rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám, vytváření vztahu k místu, ve kterém žije, osvojování poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí**

Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky do okolí, výlety
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií, povídání o životě námořníků
- práce na zahradě, opékání špekáčků, pouštění draků, vyrábění z přírodnin, ochutnávání ovoce, povídání o exotickém ovoci
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí výlety do okolí
- hudebně pohybové hry, besedy s ekology (p. Kunc – sovičky...), s policisty, divadelní představení, návštěva obory pana Šimana ve Štornách....

Očekávané výstupy

Orientovat se bezpečně ve známém prostředí, osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, mít povědomí o širším přírodním prostředí. Všimnout si, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pozoruhodný, nekonečně pestrý, všimnout si změn v nejbližším okolí. Porozumět tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se proměnlivým okolnostem doma i v MŠ. Mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka. Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného. Zvládnout základní pohybové dovednosti, sladit pohyb s rytmem a hudbou. Orientovat se v prostoru, v rovině, v čase. Rozvíjet správný úchop psacího náčiní a nůžek, jemnou motoriku. Aktivně používat stávající slovní zásobu, upevňovat výslovnost, kultivovaný projev, paměť. Rozeznávat geometrické tvary. Umět překonat překážky, rozvíjet pohotovost rychlost a postřeh. Uvědomovat si pojmy více – méně, orientovat se v číselné řadě 1-5. Umět respektovat druhého, dělit se o hračky. Rozvíjet základní společenské návyky. Umět dodržovat dohodnutá pravidla. Poznávat plody podzimu, pracovat s nimi, tvořit, rozvíjet fantazii.

Vánoce, Vánoce přicházejí po roce

Charakteristika bloku

Děti si všímají změn v zimním období. Poznávají tradice a zvyky blízcích se vánočních svátků. Společně prožívají předvánoční čas s mikulášskou nadílkou, posezením u adventního věnce, u stromečku, poslechem koled, zpěvem vánočních písní. Přípravou vánočního vystoupení i dárků posilují radost z obdarování druhých. Rozvíjejí vlastní fantazii a představivost při výtvarném vyjádření svého přání i při vánočním tvoření. Vnímají krásu zimní přírody a učí se ji chránit. Připravují vánoční nadílku pro zvířátka v lese a pro ptáčky do krmítka na školní zahradě.

Navržená podtémata

Advent – čas Vánoc
Mikuláš

Čertovský týden
Vánoční besídka

Čert a Káča

Dílčí vzdělávací cíle

- **zdokonalování práce s dechem, rozvoj a užívání všech smyslů**
- **rozvoj mluvního projevu a vyjadřování, komunikativních dovedností verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu, rozvoj kultivace představivosti a fantazie, rozvoj citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat, rozvoj tvořivosti myšlení**
- **posilování prosociálního chování v rodině, rozvoj estetického vnímání, cítění, prožívání**
- **vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách, vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané, rozvoj kulturně estetických dovedností**
- **vytvoření elementárního povědomí o širším přírodním kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách**

Vzdělávací nabídka

- spontánní hra, činnosti zajišťující spokojenost a radost, vyvolávající veselí a pohodu
- estetické a tvůrčí aktivity
- hry na téma přátelství, rodiny
- dramatické činnosti
- přípravy a realizace společenských slavností v rámci zvyků a tradic
- činnosti relaxační a odpočinkové
- zdobení vánočního stromečku, pochoutkového stromku pro zvířátka, posezení u adventního věnce, vánoční nadílka
- mikulášská besídka, vánoční vystoupení dětí v ZŠ
- vyrábění dárečků a přáníček

Očekávané výstupy

Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí. Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás, zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby...), uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi. Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem. Zapojit se do vánočního tvoření.

Zdokonalovat sebeobslužné činnosti, pravolevou orientaci. Vyjádřit pocity, prožitky. Vydržet delší čas u jedné činnosti. Vnímat odlišnosti mezi dětmi, prohlubovat a navazovat přátelství. Zapamatovat si říkanky, písničky.

Umět převyprávět příběh. Poznat písmeno na začátku slova. Radovat se ze splněných přání druhým, vyjadřovat svá přání. Osvojit si vánoční tradice a zvyky, umět jednoduché vánoční koledy. Uvědomovat si, že je zapotřebí pomáhat zvířátkům v lese a ptáčkům, kteří neodlétají do teplých krajín.

Zima, zima, zimička hází bílá peříčka

Charakteristika bloku

S dětmi pozorujeme krásy zimní přírody a poznáváme její znaky. Připomínáme dětem význam zdravého vzduchu na vesnici, seznamujeme je s významem správného oblékání pro naše zdraví, s některými zimní sporty, s tradicemi jako je masopust a karneval, se zvířátky a ptáčky, kterým v zimě musíme pomáhat. Připomínáme dětem význam dodržování bezpečnosti a možná rizika úrazu při nevhodném chování.

Navržená podtémata

Vítáme nový rok	Zvířátka v zimě	Zimní sporty
Tři králové	Kdo to ťuká na okénko	Ledové království
Karneval	Rej sněhuláků	Mrazík cení zoubky
Jak se oblékáme v zimě	Dvanáct měsíčků	Ten dělá to a ten zas tohle (řemesla)
U Eskymáků	Námořnická výprava	

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech, osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit, posilování přirozených poznávacích citů
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních, rozvoj schopností důležitých k navazování vztahů dítěte k druhým lidem
- rozvoj společenského a estetického vkusu, vytvořit povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách, rozvoj jednoduchých poznatků o kulturním prostředí ve kterém žije, osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí

Vzdělávací nabídka

- aktivity seznamující dítě s přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky v jeho kulturním prostředí
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, doplňování krmítek pro ptáčky
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi – pokusy, manipulace s různými materiály
- činnosti, kde rozlišují, co prospívá zdraví a co mu škodí, činnosti směřující k prevenci úrazů
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru a rovině
- činnosti zaměřené k seznamování s elementárními číselnými a matematickými pojmy
- karneval, masopustní témata
- návštěva v 1. třídě, prohlídka ZŠ, prohlídka autodílny p. Pohana, truhlář. dílny p. Pohana, pošty, kadeřnictví a dalších místních firem

Očekávané výstupy

Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, rozlišovat typické znaky zimy. Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair. Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost. Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat. Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy. Mít povědomí o způsobech ochrany zdraví, pojmenovat části těla. Rozvíjet celkovou obratnost, pohybovat se jistě i v různém přírodním terénu (například ve sněhu). Provést pohyby podle vzoru, získávat poznatky o pozitivních účincích pohybu a sportu. Osvojit si poznatky o některých zimních sportech. Snažit se správně vyslovovat. Třídít předměty do skupin – patří x nepatří. Zpívat písně intonačně čistě, doprovázet písně na hudební nástroje, udržovat rytmus. Seznamovat se s některými profesemi a řemesly.

Ententyky, tralala, pojedeme do jara

Charakteristika bloku a dílčí vzdělávací cíle

Děti se seznamují se změnami v přírodě v jarním období. Připomínají si první jarní den a tradice související s tímto obdobím. Objevují první jarní květiny, zvířata a jejich mlád'ata, hmyz, vodu a život kolem ní. Vytvářejí si kladný vztah k přírodě. Podílejí se na sázení semínek do truhlíků, pozorují jejich růst a snaží se pochopit, co rostlina potřebuje ke svému životu. Rozvíjejí si základní lokomoční dovednosti. Děti se seznamují s lidovými říkadly a zvyky v souvislosti s příchodem velikonočních svátků. V dubnu oslavíme Den Země, měsíc zakončíme čarodějnickým rejdním a nezapomeneme na květnový svátek maminek. Předškoláci se připravují na zápis do 1. třídy.

Navržená podtémata

Petrklíč k jaru klíč

Naše planeta

Velikonoce

Zvířátka na statku

Nepořádek v Kvítkově

Moje rodina

Voda, základ života

Maminky slaví svátek

Toulky předjařím

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření zdravých návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu, osvojení dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody, rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj schopností sebeovládání, rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů, vytváření základů pro práci s informacemi, rozvoj schopnosti a dovednosti vyjádřit pocity a prožitky
- posilování prosociálního chování v mateřské škole, v dětské herní skupině, rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností, ochrana osobního soukromí
- vytvoření základů pozitivního vztahu ke kultuře a umění, rozvíjet základní kulturně společenské postoje a návyky
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, ale také poškozovat a ničit, rozvoj pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou, planetou Zemí, vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem

Vzdělávací nabídka

- artikulační, řečové, sluchové hry
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, dramatizace, recitace, zpěv
- přímé pozorování přírodních, kulturních objektů i jevů v okolí
- smyslové hry, činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- sociální a interaktivní hry
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chováním
- příprava na velikonoční svátky, oslava 1. jarního dne, vynášení Moreny, program na vítání občánků
- výtvarné činnosti, oslava Dne matek, vytváření dárek pro maminky
- činnosti podporující ochranu přírody – sběr odpadků, třídění odpadu, oslava Dne Země 22.4.
- prohlídka čističky odpadních vod
- příprava na zápis do 1. třídy, návštěva ZŠ
- prohlídka zahradnictví u Havlů, chovu koňů u p. Razimy, zvířátek ve Štornách u pana Šimana

Očekávané výstupy

Porozumět slyšenému, naučit se z paměti krátké texty. Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech. Poznat některá písmena a číslice, poznat napsané své jméno, umět se podepsat. Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí. Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno. Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad. Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení. Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik a dovedností. Znat základní pojmy užívané ve spojení se zdravím.

Léto, léto, cos nám přineslo

Charakteristika bloku

Pozorujeme s dětmi letní přírodu, kterou vnímají všemi smysly. Děti vnímají počasí, jeho proměny (bouřka, blesk). Získávají poznatky o koloběhu vody, utvářejí si povědomí o pobytu na slunci, o ochraně před jeho škodlivými vlivy, snaží se dodržovat pitný režim. Poznávají a pojmenovávají květiny, kvetoucí stromy, keře, život na louce, uvědomují si, co potřebují rostliny k růstu, získávají povědomí o významu zelených rostlin pro život člověka a přírodu s nutností její ochrany. Seznamují se s exotickými zvířaty – výlety, ZOO. Společně oslavíme MDD (1.6.), oslavíme Den otců, předškoláci se připraví na slavnostní rozloučení se školkou, podnikáme delší vycházky a těšíme se na prázdniny.

Navržená podtémata

Jedeme na výlet

Týden dětských radostí

Ferda Mravenec a jeho kamarádi

Rozloučení s předškoláky

Mach a Šebestová ve škole

Hurá prázdniny

Slavíme MDD

Včelka Mája

Dílčí vzdělávací cíle

- **rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné a hrubé motoriky, uvědomování si vlastního těla, osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví a bezpečí**
- **rozvoj komunikativních dovedností, vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení, získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci**
- **rozvoj kooperativních dovedností, rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností**
- **poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách**
- **osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při vytváření zdravého a bezpečného prostředí, k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy, vážit si života ve všech jeho formách**

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti, zdravotně zaměřené činnosti, hudebně pohybové hry
- činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí
- komentování zážitků a aktivit, vyprávění toho, co dítě slyšelo, vidělo
- hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti
- výtvarné a pracovní činnosti
- delší vycházky do přírody – ke studánce do Otavožat, do Nečic, do Štoren apod
- výlety – dopolední i celodenní
- návštěva knihovny, ZUŠ, divadelní představení
- oslavy MDD, rozloučení s předškoláky – školková maturita

Očekávané výstupy

Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí. Vyjadřovat samostatně a smysluplné myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně formulovaných větách. Učit se nová slova a aktivně je používat. Vnímát, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení. Naučit se z paměti krátké texty. Uvědomovat si své možnosti a limity. Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnosti a její dokončení. Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch. Zachovávat správné držení těla. Ovládat koordinaci ruky a oka, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem.

7. Doplnující vzdělávací bloky

Součástí našeho ŠVP jsou doplňující bloky, kterým je věnována nadstandardní pozornost, jsou včleňovány do jednotlivých integrovaných bloků a jejich smyslem je posílit oblast environmentální, předmatematické, předčtenářské nebo polytechnické výchovy, a také děti systematicky připravovat na vstup do 1. třídy. Pro jednotlivé oblasti jsou vypracovány projekty, jejichž plnění si učitelky přizpůsobují jednotlivým třídám podle věkových a individuálních možností dětí.

Environmentální oblast

„Bodlinka a Tlapička chrání přírodu“

Charakteristika

Environmentální výchova je integrovaná do tematických bloků v souladu s ŠVP. Cílem programu je rozvíjet v dětech úctu k životu ve všech jeho formách a vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti s živou přírodou. Seznámit děti s různými druhy zvířat i rostlin, s jejich významem pro člověka a současně i s potřebou péče o ně. Seznamovat se s novými pojmy a poznatky o materiálech předmětů, které nás obklopují, učit se, jak třídit a nakládat s odpady. Seznamovat se s významem vody pro život, vědět, kde ji najdeme a k čemu jí potřebujeme. Základem těchto projektů je vytváření ekologického cítění u dětí. Děti se učí, jak zacházet s přírodními zdroji.

Cíle:

Poznávání vhodně vybraných živých tvorů z biotopů v okolí MŠ, podílení se na udržování záhonku květin, bylin za pomoci dospělého, překonávání obavy z některých živých tvorů (had, pavouk, hmyz apod.), rozvíjení vztahu k přírodě v rámci významných dnů v roce (Den Země, Den ptactva, vody atd). Umění vyjádřit prožitky a zážitky z pobytu v přírodě prostřednictvím vlastního vyprávění, výtvarným zpracováním. Seznámení se s potravinami připravovanými z rostlin, živočichů a hub, seznamování se s vlastnostmi vzduchu a vody, jejím výskytem ve volné přírodě, významem pro život a koloběhem. Soustředěné pozorování, zkoumání, objevování, experimentování s rostlinami a drobnými živočichy, získávání poznatků o materiálech našeho prostředí, o třídění odpadu, získávání poznatků o přírodních zdrojích, jejich významu. Učit se vnímat krásy přírody každodenním pozorováním, zapojovat se do aktivit při zvelebování zahrady v rámci kolektivu i samostatně, starat se o kompostér na zahradě. Seznamování se s přírodními jevy, rozvíjet schopnosti dětí rozlišovat co přírodě škodí a co nikoli, podporovat a podněcovat ekologické povědomí a cítění dětí i rodičů. Zaměřit se na výchovu dětí v oblasti vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí, k sobě samému a lidem okolo nás. Vést děti ke zdravému životnímu stylu a utváření životních hodnot, zapojovat do společných akcí a sběrových aktivit rodiče dětí i veřejnost.

Výstupy:

Znát některé živé tvory a jejich místo výskytu, pečovat o květiny, připomenout si významné dny pro přírodu, zvládnout popis svých zážitků z přírody slovně i výtvarně, podílet se na přípravě jednoduchých pokrmů, chápat význam vody a vzduchu pro život, vědět, jak se chovat k živým tvorům, netrápit je, neublížovat, jak nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, vědět, jak zacházet s přírodními zdroji, uvědomovat si přínos svého pracovního zapojení do ekologických aktivit, osvojit si pravidla zdravého životního stylu

Předčtenářská gramotnost

„Kniha – přítel člověka“

Charakteristika

Kniha, která vstupuje do života dítěte a provází jej všemi etapami vývoje až do dospělosti, vychovává dítě zpočátku jako posluchače, ale současně také jako budoucího vnímavého čtenáře. V dnešní době, kdy se kniha postupně dostává do pozadí, kdy dítě ztrácí zájem o čtené slovo, mají malou slovní zásobu a špatně se vyjadřují, je každý projekt i práce s knihou velice důležitá, ať už v rodině či v mateřské škole. Je nutné rozvíjet dětskou potřebu poslouchat příběhy s dobrým koncem, podporovat návyk dětí mluvit krásnou spisovnou češtinou již v předškolním věku, a to právě pomocí vhodně vybraných dětských knih.

K předčtenářským dovednostem patří i správná výslovnost. Proto v předškolním vzdělávání nabízíme průběžně dostatek artikulačních, řečových, dramatických a sluchových činností, které správnou výslovnost dítěte příznivě ovlivňují. Nedílnou součástí čtenářské gramotnosti je příprava na psaní. Dítě vedeme k tomu, aby umělo pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, dovedlo verbálně komunikovat, rozumělo slovům a výrazům, aktivně si rozšiřovalo svůj slovník, mluvilo gramaticky správně, umělo své pocity a myšlenky formulovat do vět a vyslovovalo jasně a zřetelně. Pravidelně dětem čteme před spaním, děti si mohou nosit své vlastní knížky, navštěvujeme knihovnu.

Cíle

Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu, rozvíjení pozornosti schopnosti dětí domýšlet na základě textu, jak by mohl pokračovat. Vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti). Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, představitivosti a fantazie. Formování čtecích návyků, a tím podporování a získávání vědomostí. Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou, neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Výstupy

Vnímat krásu slova a citově prožívat poslech pohádek, příběhů, obohacovat slovník o nová slova, chápat jednoduchá přirovnání. Vnímat životní moudrost v pohádkách, prožívat citově pohádkové příběhy, vytvářet si empatii. Vnímat zvláštnosti jazyka a klasických pohádek, zvládnout jednoduchou dramatizaci s vystižením charakteru postav. Zvládnout sluchovou i zrakovou percepci, dokázat převyprávět slyšený děj. Pochopit čtený text, dělit slova na slabiky, znát některá písmena, sledovat text zleva doprava. Vyjadřovat se pomocí uměleckých oborů, všimnout si v textech vztahu lidí ke zvířatům a přírodě a čerpat z vlastních zážitků. Rozlišovat grafické znaky a symboly. Zaujmout k předčítanému textu nějaký postoj a vyvodit pro život

Předmatická gramotnost

„ Veselé počítání“

Charakteristika

Rozvoj základních matematických dovedností je zaměřen na intuitivní seznámení dětí s některými matematickými pojmy na základě činností s předměty. Rozvíjením základních matematických dovedností získávají zkušenosti a objevují vztahy mezi objekty okolního světa. Utvářejí a rozvíjejí počátky logického myšlení, podněcují tvořivé myšlení a samostatnost při řešení problémů. Důležité je, že nejde o to systematicky vzdělávat děti v oboru, ale o integrované vzdělávání, jehož smyslem je podpora rozvoje a učení dětí. Pro úspěšnost dětí v matematice je tato cesta neoptimálnější. Matematické představy a jejich vytváření nejsou odděleny od ostatních činností dětí, které běžně provádějí, ale jsou s nimi úzce spojeny. Dítě vedeme např. k tomu, aby umělo rozlišovat znaky a detaily, kreslilo geometrické tvary, chápalo časové vztahy a umělo se orientovat v prostoru-v rovině-na ploše, chápalo základní matematické pojmy (více, méně, menší, větší, před, za, čtverec-kruh-trojúhelník), mělo vytvořenou představu o číslech a číselných řadách, umělo předměty třídit-řadit-porovnávat.

Cíle

Rozvoj početních představ, užívání číselných a matematických pojmů, vnímání elementárních matematických souvislostí. Vytváření představ o tvarech, polohách a počtu. Rozlišování řešení, která vedou k cíli a která ne, dokáže mezi nimi volit. Vnímání elementárních časových pojmů. Rozlišování některých obrazových symbolů a tvarů a porozumět jejich významu a funkci. Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu zhruba do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.).

Výstupy

Přiřazovat, třídit, porovnávat a orientovat se v číselné řadě do 10. Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru i v rovině řešit kognitivní problémy, úlohy a situace a myslet kreativně. Částečně se orientovat v čase. Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary, grafické znaky a symboly (číslíce, písmena, piktogramy apod.). Řešit kognitivní problémy, úlohy a situace, myslet kreativně a vymýšlet nápady. Vyjadřovat svou fantazii v tvořivých činnostech

Oblast polytechnické výchovy

„Malý šikula“

Charakteristika

Technický svět dětí přirozeně obklopuje již od narození a ovlivňuje jejich vnímání. Cílem polytechnického vzdělávání v MŠ je hravou formou, přiměřeným věkovým možnostem dětí, podporovat a rozvíjet jejich technické myšlení, tvořivost, manuální zručnost a verbální schopnost. Pro malé děti může být zajímavé to, že si podle svých představ samy vyrobí něco funkčního, mohou to využít ke hře a mají možnost o tom hovořit s ostatními. Polytechnická výchova je zároveň důležitá pro vyváženost a pestrost nabídky činností v MŠ, je součástí mnoha aktivit. Pro dosažení základů technické gramotnosti u předškolních dětí je důležitá volba principů, metod a činností, které plně respektují psychologické zvláštnosti učení v tomto věku a různou úroveň jednotlivých dětí. Využíváme **principů prožitkového, činnostního a situačního učení**. Při volbě **metod** vycházíme z potřeb dítěte s věcmi manipulovat, věci zkoumat a objevovat – vlastní hra, pokusy a experimenty, konstruování, grafické činnosti, náhodné pozorování, pozorování připravené učitelkou, vyhledávání informací v encyklopediích, metody verbální (čtení příběhu či pohádky, výklad a poučení, vyprávění ze života, rozhovor či dialog s dětmi, popis obrázku a jiné) nebo dramatické.

Cíle

Podporovat technické myšlení, tvořivost, manuální zručnost a verbální schopnosti. Umět bezproblémově zacházet s běžnými předměty denní potřeby. Dokázat obsluhovat některé jednoduché přístroje. Rozvoj dovednosti řešení problémů (rozvíjení tvořivého myšlení a kooperativní učení). Vytvářet kladný vztah k technice a k práci. Utvářet technické zájmy dětí, rozvíjet kooperativní dovednosti, rozvíjet poznatky o technice (osvojení základních nástrojů a poznávání různých druhů materiálů).

Výstupy

Zacházet s drobnými nástroji, běžnými pracovními pomůckami, předměty denní potřeby. Ovládat koordinaci ruky a oka. Zacházet s náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem. Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (uklidit po sobě, práce na zahradě), zvládnout obsluhu některých přístrojů. Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky. Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití. Vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat). Umět řešit jednoduché technické problémy (pokazí se hračka).

Předškolní příprava

„Malý předškoláček“

Charakteristika

Vstup dítěte do první třídy základní školy je velký krok nejen pro dítě, ale i jeho rodiče. Toto období je pro dítě zlomové a mělo by s sebou přinášet jen pozitivní prožitek, protože dítě se do školy přirozeně těší. Pokud je zralé a připravené na přechod ze školky do školy, musí se dítě i rodiče připravit na povinnosti, které s sebou změna přináší. Mateřská škola se snaží všestranně a harmonicky rozvíjet osobnost dítěte, a to nejen jeho poznávací schopnosti, ale připravuje dítě i po stránce psychické, aby nedošlo ke zklamání v důsledku malé připravenosti nebo úzkosti z nového prostředí. Pro správný rozvoj dítěte je velmi důležitá spolupráce mateřské školy s rodinou. Rodičům jsou předávány informace ze vzdělávání, učitelky s nimi konzultují další postupy. V naší mateřské škole realizujeme pozvolné seznamování s prostředím základní školy formou návštěv kulturních vystoupení v ZŠ, spolupracujeme s žáky 8. a 9. třídy, kteří jim připravují různé zábavné aktivity v prostorách základní školy nebo děti navštěvují přímo v MŠ. V jarních měsících předškoláci docházejí do ZŠ na sérii několika „miniškoliček“, kde se seznamují se svou budoucí paní učitelkou a hravou formou se seznamují s tím, co je v 1 třídě čeká. V mateřské škole děti připravujeme během celého školního roku po stránce fyzické, psychické, sociální a emociální. Ve druhém pololetí jsou pro předškoláky připravovány vzdělávací bloky pod názvem „Malý předškoláček“, ve kterých se u dětí rozvíjí sluchová a zraková percepce, rozumové schopnosti a paměť, grafomotorika a vizuomotorika, početní představy a prostorová orientace, řeč, soustředěnost, sociální a pracovní zralost.

Cíle

Mateřská škola se snaží vést děti k tomu, aby dosáhly co nejlepšího stupně vývoje v oblasti fyzické, mentální a emocionálně – sociální oblasti, aby bylo dítě schopno se bez obtíží účastnit výchovně – vzdělávacího procesu. Je přihlíženo k individuálním schopnostem každého dítěte. Snažíme se rozvíjet **sebevědomí** dítěte (dokáže kontrolovat a zvládnout své pohyby, chování i okolní svět), **zvědavost** (získává pocit, že učení je příjemné, dozvídá se nové věci), **schopnost jednat s určitým cílem** (uvědomuje si vlastní schopnosti), **sebeovládání** (umí ovládat vlastní jednání a chování), **schopnost pracovat s ostatními**, **schopnost komunikovat**, **schopnost spolupracovat**. Snažíme se sledovat tělesný vývoj a zdravotní stav dítěte. Pro zvládnutí čtení, psaní a počítání je důležitá dostatečná úroveň rozumových schopností a rovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech – vizuomotorika, grafomotorika, řeč, sluchové vnímání, zrakové vnímání, vnímání prostoru, vnímání času, základní matematické představy. Aby dítě zvládlo při výuce plně využít svoje mentální předpoklady, schopnosti a dovednosti, potřebuje mít zájem o učení, chuť poznávat, umět se koncentrovat, mít smysl pro povinnost, uvědomovat si, že je důležité dokončit započatý úkol. Vedeme děti k tomu, aby uměly respektovat určitá pravidla, podporujeme je v samostatnosti, aby se uměly začlenit do skupiny vrstevníků, aby uměly respektovat cizí autoritu.

8. Evaluace v mateřské škole

Pedagogická evaluace v mateřské škole probíhá formou procesu neustálého vyhodnocování, zjišťování, pozorování a charakterizování kvality a efektivnosti vzdělávání. Toto vyhodnocování slouží k rozhodování o dalším postupu ve vzdělávání, především ke zkvalitnění celkové činnosti a pobytu dítěte v mateřské škole.

8.1 Oblasti evaluace školy

- naplňování cílů ŠVP
- kvalita podmínek vzdělávání
- způsob zpracování a realizace integrovaných bloků
- práce pedagogů a jejich sebereflexe
- průběh a výsledky vzdělávání
- zpětná vazba, prezentace školy
- spolupráce se zákonnými zástupci
- řízení školy, DVPP

8.2 Hospitační činnost ředitelky školy

- hodnocení podmínek a výsledků vzdělávání
- naplňování cílů daných RVP, ŠVP, TVP, individuálních plánů
- vedení povinné dokumentace
- poradenská činnost, spolupráce se zákonnými zástupci
- využívání samostudia
- tvorba TVP, IB, evaluační analýza
- činnost nad rámec přímé vzdělávací činnosti
- znaky prožitkového učení, znaky partnerské komunikace mezi učitelkou a dítětem
- vyváženost didakticky zacílených a spontánních činností
- hodnocení práce učitelky v souvislosti s pedagogickými zásadami

8.3 Hodnocení třídního programu

- denní hodnocení plnění TVP, denní záznamy vzdělávání do třídní knihy
- každodenní vyhodnocování pedagogické činnosti, sebereflexe, zpětná vazba
- hodnocení IB – po skončení stručné písemné zhodnocení
- diagnostické záznamy dětí, zakládání portfolií - průběžně
- náměty, připomínky a hodnocení zákonných zástupců – zpětná vazba
- hodnocení podmínek vzdělávání, analýza vzdělávacího procesu
- závěrečné hodnocení, podklady pro vlastní hodnocení školy

8.4 Techniky evaluace a hodnocení

- dlouhodobé pozorování dětí, průběžné hodnocení učitelek formou orientačních vstupů
- průběžné zaznamenávání výsledků vzdělávání (může být i slovní hodnocení) – zlepšení, pokroky, při zachycení nedostatků či nerovnoměrnosti vývoje přizpůsobit výchovné a vzdělávací metody, případně doporučit rodičům odbornou pomoc
- rozhovor s dítětem, s rodiči, konzultace s odborníky, diskuse, dotazníky
- rozbor herních aktivit dětí (spontánnost, tvořivost, aktivita dětí...), rozbor procesu učení (vhodné využití didaktických her, prožitkového a situačního učení...)
- rozbor, analýza dětských prací (kresby, pracovní výrobky, portfolia...)
- sociometrické metody (rozbor chování a jednání ve skupině, vztahy, postavení dítěte ve skupině, komunikativnost...)
- autoevaluace - analýza vlastní pedagogické práce, denně si odpovídáme na otázky:
 - co se děti naučily (hodnotíme děti)
 - co se děti dozvěděly nového (hodnotíme výsledky)
 - a čím se nám toho podařilo dosáhnout (hodnotíme procesy)

8.5 Plán evaluace

OBLASTI EVALUACE Kritéria kvality	METODY A TECHNIKY	ČASOVÝ PLÁN	ZODPOVĚDNOST
Obsah vzdělávání Naplnění cílů ŠVP	<ul style="list-style-type: none"> - plánování třídních bloků - analýza plánů - diskuse na pedagogických radách - průběžná analýza školní dokumentace - celkové vyhodnocení činnosti, IB 	<p>dle ŠVP 4x ročně 4x ročně 2x ročně</p> <p>1x měsíčně</p>	<p>učitelky ředitelka učitelky, ředitelka učitelky, ředitelka</p>
Kvalita podmínek			
Materiální	<ul style="list-style-type: none"> - kontrola vybavení - inventarizace - vybavení zahrady 	<p>průběžně 1x ročně průběžně</p>	<p>všichni zaměstnanci inventarizační komise ředitelka</p>
Hygienické a bezpečnostní	<ul style="list-style-type: none"> - kontroly - revize - školení (BOZP, PO...) 	<p>2x ročně dle plánu dle potřeby</p>	<p>bezpečnostní technik revizní technika všichni zaměstnanci</p>
Personální	<ul style="list-style-type: none"> - DVPP - sebehodnocení učitelů - spolupráce kolektivu 	<p>dle plánu denně průběžně</p>	<p>učitelky učitelky učitelky</p>
Organizace vzdělávacího procesu	<ul style="list-style-type: none"> - pedagogické a provozní rady 	<p>dle plánu</p>	<p>všechny pracovnice</p>
Realizace vzdělávání			
Každodenní práce učitelky	<ul style="list-style-type: none"> - plánování a příprava - zpětná vazba (sebereflexe) - průběžná kontrola - hospitace - zápisy do třídní knihy - záznamy o upevňování kompetencí, hodnotící listy 	<p>denně denně průběžně denně dle potřeby</p>	<p>učitelky učitelky ředitelka učitelky učitelky</p>
Vzdělávací nabídka	<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnocení po ukončení IB - analýza vzdělávací nabídky - fotodokumentace 	<p>po ukon. IB 2x ročně průběžně – 1x ročně album</p>	<p>učitelky ředitelka, pedagog. rada učitelky</p>
Spoluúčast rodičů	<ul style="list-style-type: none"> - pohovory s rodiči - třídní schůzky - společné zážitky - anketa pro rodiče 	<p>průběžně dle potřeby příležitostně 1x ročně</p>	<p>učitelky, ředitelka učitelky, ředitelka všechny pracovnice ředitelka</p>
Výsledky vzdělávání			
	<ul style="list-style-type: none"> - záměrné pozorování práce dětí - hospitace- pololetní hodnocení tříd a třídních programů na pedagog. radách - analýza třídní dokumentace - sledování individuálního rozvoje dítěte <ul style="list-style-type: none"> - zápis do diagnostických archů - portfolio dítěte - analýza IVP (pokud jsou) - SWOT analýza - výroční zpráva - dotazníky, ankety pro rodiče 	<p>průběžně průběžně</p> <p>4x ročně 2x ročně</p> <p>průběžně průběžně 1x ročně 1x ročně 1x ročně</p>	<p>učitelky, ředitelka ředitelka</p> <p>učitelky, ředitelka učitelky</p> <p>učitelky učitelky učitelky, ředitelka ředitelka učitelky</p>

9. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Naše mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání:

- pokud budou do naší mateřské školy přijaty ke vzdělávání alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitelka školy skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne
- ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy
- při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu

10. Profesionalita a odpovědnost učitelky MŠ

Výchova a vzdělávání předškolních dětí v mateřské škole vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně odpovědný přístup učitelky. Všechny učitelky jsou zodpovědné za to, že děti v MŠ jsou vzdělávány profesionálním způsobem.

Učitelka zodpovídá za to, že:

- školní a třídní vzdělávací program je v souladu s požadavky RVP
- program pedagogické činnosti je cílevědomý a plánovaný
- je pravidelně sledován průběh předškolního vzdělávání a jsou hodnoceny jeho podmínky i výsledky

Učitelka vykonává tyto odborné činnosti:

- analyzuje věkové a individuální potřeby dětí a v rozsahu těchto potřeb zajišťuje profesionální péči o děti, jejich výchovu a vzdělávání
- zpracovává školní a třídní vzdělávací program
- realizuje individuální i skupinové vzdělávací činnosti směřující cílevědomě k rozvoji dětí, rozšiřování jejich kompetencí (schopností, dovedností, poznatků, postojů)
- samostatně projektuje a provádí výchovné a vzdělávací činnosti, hledá vhodné strategie a metody pro individualizované a skupinové vzdělávání dětí
- projektuje a provádí individuální vzdělávací činnosti s dětmi se zvláštními vzdělávacími potřebami
- provádí evaluační činnosti – sleduje a pozoruje účinnost vzdělávacího programu, kontroluje a

- hodnotí výsledky své práce, sleduje a hodnotí individuální pokroky dětí v jejich rozvoji a učení, monitoruje, kontroluje a hodnotí podmínky, v nichž se vzdělávání uskutečňuje
- výsledky evaluace samostatně uplatňuje v projektování i v procesu vzdělávání
 - provádí poradenské činnosti pro rodiče ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy
 - analyzuje vlastní vzdělávací potřeby a naplňuje je sebezvzdělávacími činnostmi
 - eviduje názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (rodičů, spolupracovníků, ZŠ, obce...) a na získané podněty reaguje

Učitelka vede vzdělávání tak, aby

- se cítily děti v pohodě (fyzické, psychické i duševní)
- se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj
- děti měly dostatek podnětů k učení a radost z něho
- bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěry ve vlastní schopnosti
- děti měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka
- se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité
- děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí
- děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují

Ve vztahu k rodičům učitelka:

- usiluje o vytvoření partnerských vztahů mezi školou a rodiči
- odpovídá za to, že rodiče mají přístup za svým dítětem do třídy a možnost účastnit se jeho činností
- umožňuje rodičům účastnit se na tvorbě programu školy i na jeho hodnocení
- vede s rodiči dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení

11. Závěr

Naším cíle je, aby tento vzdělávací program směřoval mateřskou školu k tomu, aby děti, které ji opouštějí, byly osobnosti pokud možno jedinečné, vzhledem k svému věku a individuálním možnostem. Co nejvíce samostatné, sebevědomé a sebejisté s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, tvořivě přemýšlet, uvažovat a jednat. Jedinci na své úrovni přizpůsobiví, odvážní a ochotní nejen přijímat, ale také dávat, schopní se dále rozvíjet, učit se všemu, co budou v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

Motto:

***„Dopřejme dětem co nejkrásnější dětství,
protože z něho pak člověk čerpá celý život.“***

